

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.109/2023/5.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Varga István ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.I.20.137/2022/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szombathelyi Törvényszék 17.P.20.057/2022/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 76.200 (hetvenhatezer-kettőszáz) forint első- és másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 154.000 (százötvennégyezer) forint meg nem fizetett kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes helység Megyei Jogú Város polgármestere. A felperes 2013. február 1. és 2016. február 15. között a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára volt. Hivatali ideje alatt 2014. június 16-tól a név Zrt. (a továbbiakban: név Zrt.) igazgatóságának elnöke volt. Ezen tisztsége 2016. február 29-én szűnt meg. A felperes 2014. június 16. és 2016. február 29. között önálló cégjegyzéssel bíró képviselője volt a név Zrt.-nek. Ezért a felperes külön díjazásban részesült, államtitkári illetményén felül havi 500.000 Ft összegben.

[2] 2022. február 24-én helység Megyei Jogú Város Közgyűlése a név1 Kórháznál tervezett parkolóra vonatkozó előterjesztést tárgyalta meg. Ennek során felszólalt az alperes és többek között a következőket mondta: (név2) „... hozott egy volt közigazgatási államtitkárt, aki elég kétes hírű volt úgy az anyagok átnézése után, mert láthatóan a hírek szerint saját magának, cégének sikerült egy komoly közbeszerzést intéznie, amikor a Honvédelmi Minisztériumnál volt.”. A felperes az alperes felszólalásának idején az Országgyűlés Törvényalkotási Bizottságának alelnöki titkárságvezetője volt.

[3] A felperes a déli határon a migrációs krízis miatt felállított határvédelmi kerítés építésének lebonyolításáért felelős kormányzati munkacsoport vezetője is volt, államtitkárként ő felügyelte a kerítésépítéssel kapcsolatos beszerzéseket lebonyolító név3t. 2015. október 13-án, illetőleg 2016. szeptember 14-én az név4 internetes oldalon cikkek jelentek meg a felperesnek a közigazgatási államtitkári tisztsége megszűnésével kapcsolatban.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[4] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a 2022. február 24-én tartott közgyűlésen annak valótlan híresztelésével, hogy „a felperes saját magának, cégének sikerült egy komoly közbeszerzést intéznie, amikor a Honvédelmi Minisztériumnál volt”, az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 100.000 Ft sérelemdíj és kamatai, valamint perköltség megfizetésére.

[5] Keresetének indokolásaként előadta, hogy az alperes a sérelmezett kijelentésével azt sugallta, hogy ő közpénzből a saját tulajdonában álló gazdasági társaságnak adott megbízást – álláspontja szerint ezzel róla az alperes azt állította, hogy bűncselekményt követett el. Előadta: nem rendelkezik saját céggel, korábban sem volt cégtulajdonos így „saját cégének” nem adhatott semmilyen megbízást. A Honvédelmi Minisztériumban közigazgatási államtitkárként szakmai és politikai munkát koordinált.

[6] A felperes kifejtette: a vezető tisztségviselő és a cég tulajdonosa között azonosságot nem lehet megállapítani. Álláspontja szerint az alperes kitalált valóságot adott elő, az igazságot nem tárta fel és nem hozta nyilvánosságra, nem közölte, hogy egy állami tulajdonú cégről van szó. Az átlagolvasó számára a tulajdonos, illetőleg az irányító között nem feltételezhető azonosság.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem sértette meg a felperes jóhírnévét, így a felperes sérelemdíjra sem jogosult.

[8] Ellenkérelmében nem vitatta, hogy a sérelmezett kijelentést megtette, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a felperes közszereplőnek minősül, mert részt vett egy városi strand

hasznosítása kapcsán tartott sajtótájékoztatón egy politikus, név² jelenlétében. Az adott eseményen szakértőként hivatkoztak a felperes személyére. Ténykérdés, hogy a felperes korábban volt a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára, a határvédelmi kerítés építésének lebonyolításáért felelős kormányzati munkacsoport vezetője és a név Zrt. igazgatóságának elnöke. Ez az általa vezetett cég a Honvédelmi Minisztérium által kiírt egyik közbeszerzésnek a nyertese volt. Ehhez képest kifejthető álláspont volt, hogy a közbeszerzés elnyerésében a felperes magánszemélyként is érdekelt volt, saját juttatásait is befolyásolhatta a pályázat sikere. Ez volt az az indok, amiért ő a felperest „kétes hírűként” írta le. Az alperes előadta: valós tényekből levont okszerű következtetés az, hogy a név Zrt.-t a felperes cégének lehet nevezni, amikor ő ott betöltötte az igazgatósági elnöki tisztséget. Ehhez képest pedig valós volt annak állítása, hogy a felperes komoly közbeszerzést intézett saját cégének, a maga részéről a közgyűlésen ezt a helyzetet kritizálta amelyet a közszereplő felperesnek el kell tűrnie.

[9] Az alperes álláspontja szerint a megfogalmazott kritika valós ténybeli alapokon nyugodott, a tényeket nem torzította el és valós tényeket sem tüntetett fel hamis színben. Álláspontja szerint egy cég vezető tisztségviselőjéről kifejthető az, hogy a cég az övé is, függetlenül attól, hogy tagja-e az adott gazdasági társaságnak. Álláspontja szerint közügyben kifejtett ezen álláspontja a szabad véleménynyilvánításhoz való jog védelme alá tartozik. Előadta azt is, hogy álláspontját korábbi sajtócikkekre alapozta, egyébként pedig a felperes magánéletét, családi életét nem érintette, közéleti vitában, közügyre vonatkozóan fejtette ki álláspontját, a felperes korábbi közéleti szereplését értékelte és a felperes által nem vitatott tényekből vont le okszerű következtetést.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy helység Megyei Jogú Város 2022. február 24-i közgyűlésén azt a valótlan tényt híresztelte, hogy a felperes saját magának, cégének egy komoly közbeszerzést intézett, amikor a Honvédelmi Minisztériumnál volt, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 100.000 Ft sérelemdíjat és ennek 2022. február 25. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az elsőfokú perköltség és a kereseti illeték megfizetésére.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az eldöntendő jogkérdés az, hogy a sérelmezett közlés kapcsán a felperes személyiségi jogának védelme élvez-e elsőbbséget az alperes szólás- és véleménynyilvánítási szabadságához képest. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kereset tárgyát képező tényállítás valótlan, mert megállapítható, hogy a felperes saját céggel nem rendelkezik, kizárólag vezető tisztségviselője volt a név Zrt.-nek. Az elsőfokú bíróság szerint a „saját cég” szókapcsolat nem jelenthet mást, mint tulajdonosi minőséget, ez a megfogalmazás a köznyelvben bevett jelentéstartalom szerint valakinek a tulajdonában álló vállalkozást jelöl.

[12] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jogsértés jelentős tárgyi súlyú volt, olyan tényállításnak minősül, amely arra vonatkozik, hogy a felperes az általános közfelfogás szerint bűncselekményt követett el. Az elsőfokú bíróság úgynevezett érdekösszemérést végzett az ütköző alapvető jogok tekintetében és megállapította, hogy az adott esetben a felperes személyiségi jogának védelme élvez elsőbbséget, a felperes személyiségi jogai a szükséges és arányos mértékben nem korlátozhatók, mert olyan jelentős súlyú valótlan közlést nem köteles eltűrni, amely alkalmas volt jóhírnevének csorbítására. A körülmények mérlegelése során figyelembe vette azt, hogy az alperes helység polgármestereként a városi közgyűlésen tette meg a valótlan állítást. Értékelte azt is, hogy maga a felperes nem volt képviselőjelölt, az alperes pedig jogász végzettségű, így kellő ismerettel kell rendelkeznie arról, hogy mi a különbség a vezető tisztségviselői, illetve a tulajdonosi minőség, valamint a

„saját cég” kifejezések között. Rögzítette: az alperesnek kellő gondossággal eljárva lehetősége lett volna meggyőződni a kijelentés ténybeli alapjáról. Nem találta alaposnak az alperesnek a korábban (2015., 2016.) megjelent sajtócikkekre való hivatkozását. Álláspontja szerint az alperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, illetve nem tanúsított tőle elvárható gondosságot akkor, amikor a saját cégre vonatkozó utalást tette a felperes tekintetében.

[13] Mindezekre figyelemmel a jogsértést a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdésére figyelemmel, a 2:51. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján megállapította.

[14] A megállapításon túli jogkövetkezmény (sérelemdíj megállapítása) tekintetében a Ptk. 2:52. § alapján mérlegeléssel határozta meg annak összegét 100.000 forintban.

[15] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rögzítette: az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és ítélete indokolásának érdemével egyetért. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a sérelmezett kitétel tényállítást fogalmaz meg, a „saját magának, cégének” megfogalmazás pedig a szavak köznapi értelmében, a kialakult társadalmi közfelfogásra is figyelemmel azt jelenti, hogy a felperes a pozícióját felhasználva a saját személyes, anyagi érdekeit érvényesíthette. Ez pedig alkalmas a felperes társadalmi megítélésének negatív befolyásolására.

[16] A másodfokú bíróság helytállónak minősítette az érdekösszemérést követően levont következtetést is azzal, hogy a sérelmezett kijelentés tartalma és súlya meghaladja azt a mértéket, amelyet Ptk. 2:44. § (1) bekezdése alapján el kell tűrnie a közéleti szereplőnek, a megfogalmazottak meghaladják a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlását, figyelemmel az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozatának és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatának tartalmára is.

[17] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából nem osztotta azt a megállapítást, hogy a perbeli kitétel („a felperes saját magának és cégének komoly közbeszerzést intézett”) olyan tényállításnak minősülne, amely arra vonatkozna, hogy a felperes bűncselekményt követett volna el. A másodfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a kijelentés társadalmilag elítélendő magatartást tulajdonított a felperesnek, de önmagában ebből a kijelentésből még nem következik az, hogy a felperes bűncselekményt követett volna el. Ezért az erre vonatkozó megállapítást az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Ptk. 2:44. § (1) bekezdésére, a 2:45. § (2) bekezdésére, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a*) pontjára és a 2:52. §-ára.

[19] Kérelmének indokolásában előadta, hogy az általa tett kijelentés nem valótlan tényállítás, hanem egy közszereplőről alkotott vélemény. A vélemény ténybeli alapját az képezte, hogy a felperes közigazgatási államtitkárként a minisztérium hierarchiájában a beszerzésekért felelős hivatal felett állt, illetve az a cég nyert el egy honvédségi közbeszerzést, amelynek a felperes vezető tisztségviselője volt.

[20] Kérelmének indokolásában az alperes maga is hivatkozott az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozatára. Álláspontja szerint az érdekösszemérés a felperes személyiségi joga, illetve az alperes szabad véleménynyilvánításhoz való joga között valóban szükséges, de annak helyes eredménye az, hogy a felperes közszereplői minőségére, az ügy közéleti vonatkozására figyelemmel a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kerül előtérbe a felperes személyiségi jogai védelméhez képest. Az alperes szerint legalábbis morálisan helyteleníthető és kritizálható az, hogy a Honvédelmi Minisztérium illetékes szerve által kiírt

közbeszerzési pályázaton a név Zrt. lett a győztes, amelynek egyik felelős vezetője maga a felperes volt, miközben betöltötte ugyanezen tárcánál a közigazgatási államtitkári pozíciót is. Minderre figyelemmel az általa kifejtett véleménynek valós ténybeli alapja volt, rosszhiszeműség nélkül kifejezhető olyan álláspont, értékelés, vélemény, hogy államtitkárként a pályázati döntésre akár befolyással is bírhatott és ez a döntés éppen az általa is vezetett gazdasági vállalkozás javára szólt.

[21] Az alperes külön hangsúlyozta azt, hogy a kifogásolt kitétel nem érintette a felperes magán- vagy családi életét, kifejezésmódjában semmiképpen sem volt indokolatlanul bántónak, sértőnek minősíthető. A felperest, mint közszereplőt fokozott tűrési kötelezettség terheli a kialakult ítélkezési gyakorlat szerint. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az elhangzottakat nem feltétlenül szó szerint kell értelmezni, azt kell figyelembe venni, hogy a befogadók számára az elhangzottak ténylegesen milyen tartalmat hordoztak. A kérdéses kijelentés az országgyűlési választási kampány idején hangzott el és alapvetően azzal volt kapcsolatos, hogy az alperes politikai ellenfelének (név2) a politikai hitelességét megkérdőjelezze azáltal, hogy milyen tanácsadókat, segítőköt vesz maga mellé.

[22] A felperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Kiemelte: a perbeli kijelentés jelentős tárgyi súlyú, valótlan, sértő tényállítás (híresztelés) volt, amelynek lényegi tartalma a hallgatók, befogadók számára az, hogy a felperes a pozícióját használta fel saját személyes anyagi érdekeinek érvényesítésére.

A Kúria döntése és jogi indokai

[23] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

[24] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbezési perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása.

[25] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[26] Azt helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a jelen esetben a felperes személyiségi joga védelméhez fűződő jogát kell összemérni az alperes szabad véleménynyilvánításhoz való jogával. A jelen esetben a Kúriának abban a kérdésben kell döntenie, hogy az ütköző alapjogok összemérése során az eljáró bíróságok által levont következtetés mennyiben áll összhangban a jogszabályok rendelkezéseivel, az Alkotmánybíróság irányadónak tekintett gyakorlatával és az annak nyomán kialakult ítélkezési gyakorlattal.

[27] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tisztelőben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (4) bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[28] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 2:44. § (1) bekezdése szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja; azonban az nem járhat a magán- és a családi életnek, valamint otthonának sérelmével. A 2:43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelentik különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

[29] A Kúria szerint a jelen esetben egyértelműen megállapítható, hogy a kifogásolt közlés a felperes közéleti, közszereplői minőségével kapcsolatos olyan magatartásra vonatkozik, amely a felperesnek a HM államtitkáráként végzett tevékenységére vonatkozik, illetve az sem volt vitatott, hogy a felperes helyben közszereplést gyakorolt akkor, amikor politikai szereplő (név2) mellett nyilvánosan szakértői szereplést vállalt. Ebből következően a felperes személyét illetően alkalmazandó a Ptk. 2:44. §-ának idézett szabálya.

[30] A Ptk. ezen szabályának értelmezését végezte el az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III.7.) AB határozatában. A határozat indokolása szerint a közügyekkel összefüggő vélemény nyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik. A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. A véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. A tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét {7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [45], [47], [48], [49] és [50]}. Az is egyértelműen megállapítható volt, hogy a jelen esetben az alperes közlése nem érintette a felperes magán- és családi életét, emberi méltóságát.

[31] Az Alkotmánybíróság egy másik határozatában elvi jelentőséggel kifejtette, hogy a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges döntenie, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalás, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az

állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi.

[32] Ezt követően hasonló szempontok alapján szükséges dönten arról, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A vélemény szabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. Ebből következik, hogy a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. A közhatalom, illetve közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magában foglalhatnak. {13/2014. (IV. 18.) AB határozat Indokolás [39]-[40]}.

[33] A PK 12. számú állásfoglalás szerint az igény elbírálásánál a közlést a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a közlés egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Az igényt érvényesítő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet jogsértés megállapításának alapja.

[34] A perbeli kijelentés a 2022. évi országgyűlési választások kampány időszakában, politikai fórumon hangzott el. Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatában rámutatott arra, hogy a közéleti vita esetében, amikor a cél az, hogy a nyilatkozó személy kételyt ébresszen egy másik érintett politikus alkalmassága, közéleti hitelessége tekintetében, illetve amennyiben a kifejtettek közvetlenül a közéleti szereplő politikai tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkoznak, akkor – még ha állító módon fogalmazták is meg – vélelmezhető a közlés véleményként való értelmeződése. A vitatott kijelentést a jelen esetben az alperes a Kúria értékelése szerint egyértelműen politikai vita keretében, politikai ellenfelével szemben (név2) alkalmazta, kritizálva azt, hogy milyen személy segítségét vette igénybe. A közlés egyértelműen a politikai ellenfél közéleti hitelességére utaló mondat volt, ennek értékelését a másodfokú bíróság elmulasztotta. Az Alkotmánybíróság határozata értelmében ez a körülmény már önmagában véleménynyilvánításnak minősítheti az adott kijelentést. {Alkotmánybíróság 3111/2022. (III. 23.) AB határozat Indokolás [39], [40]}.

[35] A Kúria szerint mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelem megalapozottan érvelt azzal, hogy az adott esetben az alperes közügyben, közéleti vita során politikai véleményt formált. A jelen esetben az a körülmény, hogy a kijelentés nyilvános (politikai) fórumon hangzott el, az eljáró bíróságok értékelésével szemben nem az alperes felelősségét erősítő körülmény, hanem éppen azt mutatja, hogy a politikai vélemény kifejtésére éppen az arra szolgáló fórumon, nyilvánosan került sor. A Kúria szerint ezért megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata és az annak nyomán kialakult ítélkezési gyakorlat alapján a perbeli esetben a szabad véleménynyilvánításhoz való jog védelme helyes érdekmérlegelés alapján megelőzi a közszereplőnek minősülő felperes személyiségi jogainak védelmét. A kifogásolt közlés nem érintette a felperes családi vagy magánéletét, kifejezetten közéleti szereplésével volt kapcsolatos. A Kúria szerint a jelen esetben – annak helyességétől függetlenül – kifejtendő olyan politikai vélemény, amely kritizálja azt, hogy a felperes által is vezetett gazdálkodó szervezet olyan pályázaton nyert el közbeszerzést, amelynek kiírója annak a Honvédelmi Minisztériumnak az egyik szervezete volt, amely minisztériumban a felperes egyidejűleg államtitkári pozíciót töltött be. Azt helyesen állapította meg a másodfokú

bíróság, hogy a perbeli közlés nem jelenti a társadalmi közfelfogás szerint annak állítását, hogy a felperes bűncselekményt követett volna el.

[36] A Kúria álláspontja szerint az a megfogalmazás, hogy a felperes által is irányított cég a felperes „saját cége”, nem lépi túl a szabad véleménynyilvánítás kereteit és nem jelenti annak valótlan állítását, hogy a felperes a cég tulajdonosa lett volna.

[37] Összességében a Kúria megállapította, hogy az adott kijelentés kapcsán az alperes nem lépte túl a szabad véleménynyilvánításhoz való jog korábbiakban részletezett tágabb kereteit, a politikai, közéleti vitára tekintettel ezen jog élvez elsőbbséget a felperes személyiségi jogainak védelmével szemben, ezért a keresetet jogalap hiányában el kell utasítani.

[38] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet megsértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[39] 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1), (2) bekezdés, 2:43. § *d*) pont, 2:44. § (1) bekezdés, 2:45. § (2) bekezdés

PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[40] Közügyek vitatása során közéleti vitában elhangzott kijelentés, amennyiben az legalább vékony ténybeli alappal rendelkezik, alapvetően véleménynyilvánításként értékelhető akkor is, ha az részben tényállítást is tartalmaz. A közéleti szereplő a tevékenységével kapcsolatos kritikát tűrni köteles, amennyiben az nem érinti magán- és családi életét, és nem sérti emberi méltóságát.

Záró rész

[41] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az alperesnek a jogi képviselője megbízásával felmerült első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

[42] A tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a Kúria a pervesztes felperest kötelezte, amelynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés *b*), *d*) pontja, 42. § (1) bekezdés *a*) pontja, 46. § (1) bekezdése és az 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie; megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[43] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró